

Sporočilo za javnost agencije FRA
Dunaj, 10. junij 2021

Na poti do okrevanja po pandemiji bolezni COVID-19 ob upoštevanju temeljnih pravic

Pandemija bolezni COVID-19 je razkrila vrzeli pri spoštovanju temeljnih človekovih pravic do zdravja, izobrazbe, zaposlitve in socialne zaščite v celotni družbi. V poročilu agencije FRA o temeljnih pravicah za leto 2021 je opisano, kako močno je pandemija vplivala na te pravice, v njem pa je predlagano tudi, kako najbolje odpraviti vse večje neenakosti in grožnje družbeni koheziji.

„COVID-19 je bil preskusni kamen za odločnost sistema varstva temeljnih pravic v EU,“ je dejal direktor agencije FRA [Michael O’Flaherty](#). „Vlade morajo vzpostaviti trajne strukture za boj proti neenakosti, rasizmu in izključenosti. Samo s pristopom, ki temelji na upoštevanju pravic, lahko vlade zgradijo vključujoče družbe.“

[Poročilo agencije FRA o temeljnih pravicah za leto 2021](#) vsebuje pregled najnovejših dosežkov in pomanjkljivosti na področju varstva človekovih pravic v EU v zadnjem letu. V [poglavju o koronavirusu](#) je opisan vpliv pandemije na temeljne pravice v vsakdanjem življenju ljudi, zlasti ranljivih skupin, kot so starejši, invalidi, Romi in migranti.

Vlade bi se morale pri svojem nadaljnjem delu posvetovati z nacionalnimi organi za človekove pravice in oceniti, kako njihovi ukrepi na področju javnega zdravja vplivajo na temeljne pravice. Prav tako bi morali:

- izboljšati odpornost izobraževalnih, zdravstvenih in socialnih podpornih storitev glede na potrebe vseh;
- sprejeti digitalne rešitve, premostiti digitalno vrzel in se spopasti z dezinformiranjem;
- nameniti pozornost zelo ogroženim skupinam, kot so oskrbovanci, zaporniki ali brezdomci;
- zagotoviti pravičen in enak dostop do cepiv.

Druga ključna vprašanja, ki so se pojavljala v letu 2020, so:

- **rasizem** – pandemija je spodbudila diskriminacijo, zločine iz sovraštva in sovražni govor proti manjšinam, zlasti osebam migracijskega porekla in Romom. Hkrati pa sta gibanje „Življenja temnopoltih štejejo“ in prvi [akcijski načrt EU proti rasizmu](#) spodbudila prizadevanja za boj proti rasizmu v Evropi. Države EU bi morale prizadevanja za boj proti rasizmu okrepiti z nacionalnimi akcijskimi načrti, kaznimi za zločine iz sovraštva in podporo žrtvam ter se spopasti z diskriminatornim etničnim profiliranjem v policiji;
- **migracije** – spoštovanje temeljnih pravic na mejah je v EU še vedno izziv. Migranti so umirali na morju, se srečevali z nasiljem in zavračanjem na kopenskih mejah ter bili priča prezasedenosti v sprejemnih centrih. V skladu s predlaganim paktom EU o priseljevanju in azilu bi morale države EU izvajati učinkovito in neodvisno spremljanje proti zlorabam pravic na mejah. Prav tako bi morale zagotoviti ustrezne prostore v sprejemnih centrih;
- **pravice otrok** – med pandemijo je trpelo veliko otrok, zlasti tistih iz ekonomsko ali socialno ogroženih okolij. Izobraževanje na daljavo je bilo težko brez dostopa do interneta ali računalnikov. Med zaustavitvijo javnega življenja in karanteno se je povečalo tudi število primerov zlorab otrok. EU bi morala podpirati pobude v okviru prihodnjega [evropskega jamstva za otroke](#) ter se usmeriti na področja in skupine, ki jih je pandemija najbolj prizadela. Države EU bi morale vsem otrokom zagotoviti enak dostop do izobraževanja in zaščito pred zlorabami.

V poročilu je povzet in razčlenjen glavni razvoj dogodkov na področju človekovih pravic v EU v letu 2020. V njem so tudi [predlogi za ukrepe](#), ki zajemajo vprašanja, povezana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in njeno uporabo v državah članicah, enakostjo in nediskriminacijo, rasizmom in s tem povezano nestrpnostjo, vključevanjem in enakostjo Romov, azilom, mejami in migracijami, informacijsko družbo, zasebnostjo in varstvom podatkov, otrokovimi pravicami, dostopom do pravnega varstva in izvajanjem Konvencije ZN o pravicah invalidov (KPI).

Za več informacij se obrnite na: media@fra.europa.eu /telefon št.: +43 1 580 30 653